

Anonym

Hei,

Etter å ha fulgt debatten om rusreformen i en stund, har jeg kommet fram til fire konklusjoner:

1. De fleste rusmidler er farlige. Men nesten alle rusmidler blir mye farligere når de kommer fra et ulovlig marked, hvor brukeren ikke har kontroll over styrke, renhetsgrad og eventuelle giftige blandingsstoffer.

2. Hvor farlig et rusmiddel er, vil i stor grad være avhengig av den enkelte brukeren. De fleste rusbrukere klarer å ruse seg på en ansvarlig og nokså trygg måte. La oss kalle dem gruppe A. De påfører seg og andre ingen eller veldig liten skade. De er likevel utsatt for farene som kommer fra det ulovlige markedet (se punkt 1). De kan f.eks. få en overdose hvis de har blitt solgt feil stoff. De er også utsatt for straffeloven, som i seg selv kan skade dem betydelig.

En viss gruppe av brukere derimot klarer ikke å holde kontroll over rusbruken sin, enten fordi de er spesielt sårbare eller lettsindig. La oss kalle dem gruppe B. De er i fare med å bli avhengig eller få langvarige helseskader, i tillegg til de farene som gruppe A allerede er utsatt for.

Hvor stor gruppe B er, er avhengig av rusmiddelet det er snakk om, men for de fleste stoffer vil det være en minoritet (10-30% for alkohol, 5-15% for cannabis, 20-30% for kokain,...).

3. En god ruspolitikk har som oppgave å beskytte begge grupper. For gruppe A betyr dette tilgang til trygge rusmidler, helst fra en lovlig (kanskje statlig) kilde. De trenger IKKE å beskyttes fra selve rusmiddelet, siden de ikke har et problem med det.

Gruppe B derimot må beskyttes fra selve rusmiddelet på en eller annen måte. Dette kan stort sett gjøres på to forskjellige måter:

a) Motivere dem til "riktig", dvs. ansvarlig bruk som er mindre skadelig. Kort sagt: prøve å gjøre gruppe B om til gruppe A. Det vil sikkert ikke funke for alle, så for alle som fortsatt er i gruppe B må man:

b) Nekte dem tilgang til rusmidler.

4. Dermed er politikken i et dilemma. Den beste løsningen for gruppe A (full legalisering) kan skade gruppe B. Den (kanskje) beste løsningen for gruppe B (strengt forbud, vanskelig tilgang til rusmidler) gjør ting for gruppe A mye verre.

En optimal løsning ville gitt gruppe A enkel og lovlig tilgang til rusmidler, mens den nekter tilgang for gruppe B og/eller flytter folk fra gruppe B til A. Men hvordan skal man få det til?

Jeg ønsker å foreslå en modell som jeg tror er ganske nær en optimal løsning. Ideen er å innføre et slags "førerkort" for rusmiddelbruk.

De som ønsker å bruke et visst rusmiddel (eller en klasse av rusmidler) kan besøke en slags russkole der de lærer alt de trenger å vite for å kunne bruke det på en ansvarlig måte (dvs for å være en del av gruppe A). Etter man har fullført skolen (inklusive teoretisk og praktisk prøve), får man et førerkort som gir rett til lovlig og kontrollert tilgang til rusmiddelet.

For noen rusmidler kan det være lurt at skolen krever en medisinsk/psykologisk undersøkelse før opptak. Slik unngår man at folk med visse psykiske lidelser (og dermed økt sårbarhet) får lett tilgang til rusmidler.

Det skal defineres visse regler om ansvarlig bruk som man bør følge som rusbruker. Blant annet må det være forbudt å kjøre i rus, selge rusmiddelet videre, ta det med seg til utlandet,

osv. Ved overtredelse av disse reglene mister man førerkortet (enten midlertidig eller for alltid), i tillegg til en straff.

Gruppe B vil i dette systemet automatisk bli nektet tilgang til rusmidler, siden de ikke vil klare å fullføre ruskolen uten å bli til en del av gruppe A. Samtidig får gruppe A en trygg, kontrollert og lovlig tilgang til rus, samtidig som de får et ytterlige incentiv å bruke det på en ansvarlig måte.

En del folk innen gruppe B vil fremdeles prøve å få tak i rusmiddelet sitt på ulovlig måte. Men siden mesteparten av brukerne nå kjøper direkte fra lovlige kilder, kan det resultere i at det kriminelle markedet tørkes ut i stor grad (som i seg selv er en stor fordel). Det er derfor sannsynlig at rusbrukerne innen gruppe B får vanskeligere tilgang til rusmidler enn i dagens fullt utviklede (og veldig lønnsomme) kriminelle marked.

Siden dette ikke har blitt prøvd før, foreslår jeg at det gjennomføres et pilotforsøk for å undersøke om det faktisk fungerer. Uansett hva man synes om ideen, kan det vel ikke skade å bare teste det en gang.

Jeg tror at psykedeliske rusmidler (LSD, DMT) og/eller MDMA er mest egnet for dette, siden de har et forholdsvis lavt skadepotensial ved riktig bruk. Hvis det fungerer bra, kan man vurdere å etter hvert utvide modellen til flere rusmidler.

Førerkortmodellen kan innføres uavhengig av om alminnelig ulovlig rusbruk er avkriminalisert eller ikke.

Dessverre kan jeg ikke svare på om en slik modell er i strid med FN-konvensjonene. Kanskje er det mulig å jukse litt ved å definere det enten som "forskning" eller "medisinsk bruk". I utgangspunktet blir jo rusmidlene ulovlig for alle, med unntak av de som har et spesielt førerkort.

Med vennlig hilsen

Philip

Anonym